

Programul Operațional Regional 2014-2020

Organizarea procedurilor de achiziții publice conform Legii 98/2016

Alba- Iulia, noiembrie 2017



Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru

Str. Decebal, nr. 12, 510093 - Alba Iulia
Tel.: (+40) 258-818616; (+40) 258-815622; Fax: (+40) 258-818613
Internet: www.regio-adrcentru.ro; E-mail: office@adrcentru.ro

Cadrul legal

- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice
- Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor
- HOTARARE nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice
- ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
- NORME METODOLOGICE din 31 august 2011 de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora
- Hotărârea nr. 519/2014 privind stabilirea ratelor aferente reducerilor procentuale/corecțiilor financiare aplicabile pentru abaterile prevăzute în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora

Principiile care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică

- a) nediscriminarea;
- b) tratamentul egal;
- c) recunoașterea reciprocă;
- d) transparența;
- e) proporționalitatea;
- f) asumarea răspunderii.

Consultarea pieței

- Potrivit prevederilor art. 139 din Legea 98/2016 coroborat cu prevederile art. 18 și art. 19 din HG 395/2016 autoritatea contractantă **are dreptul** de a organiza consultări ale pieței în vederea pregătirii achiziției, prin raportare la obiectul contractului de achiziție publică, și pentru a informa operatorii economici cu privire la planurile de achiziție și cerințele avute în vedere în legătură cu acestea, făcând cunoscut acest lucru prin intermediul SEAP, precum și prin orice alte mijloace.
- Se inițiază prin publicarea în SEAP, precum și prin orice alte mijloace, a unui **anunț** privind consultarea, în cazul în care dorește achiziționarea unor produse/servicii/lucrări cu grad ridicat de complexitate tehnică, financiară sau contractuală, ori din domenii cu un rapid progres tehnologic.

Consultarea pieței

- Anunțul trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente:
 - a) denumirea autorității contractante și datele de contact;
 - b) adresa de internet unde sunt publicate informațiile cu privire la procesul de consultare a pieței;
 - c) descrierea necesităților obiective și constrângerilor de natură tehnică, financiară și/sau contractuală ce caracterizează nevoia autorității contractante în raport cu care se organizează respectiva consultare;
 - d) aspectele supuse consultării;
 - e) termenul până la care se transmit propunerile persoanelor interesate în cadrul procesului de consultare;
 - f) termenul până la care se desfășoară procesul de consultare;
 - g) descrierea modalității de desfășurare a consultării, respectiv modul în care se va realiza interacțiunea cu operatorii economici ce răspund la invitația autorității contractante.

Consultarea pieței

- Orice persoană/organizație interesată transmite autorității contractante opinii, **sugestii sau recomandări** cu privire la aspectele supuse consultării, utilizând formele și mijloacele de comunicare precizate în anunțul privind consultarea.
- Autoritatea contractantă poate organiza **întâlniri** cu fiecare persoană/organizație, în cadrul cărora se poartă discuții cu privire la opiniile, sugestiile sau recomandările pe care acestea le-au transmis.
- Autoritatea contractantă are dreptul de a **utiliza sau implementa opiniile, sugestiile sau recomandările** primite în cadrul consultărilor prevăzute la alin. (1) pentru pregătirea achiziției și pentru organizarea și desfășurarea procedurii de atribuire, cu condiția ca utilizarea sau implementarea acestor opinii, sugestii sau recomandări **să nu aibă ca efect denaturarea concurenței și/sau încălcarea principiilor nediscriminării și transparenței.**
- În conformitate cu prevederile art. 19 alin.(5) din HG 395/2016 Autoritatea contractantă are obligația de a **publica în SEAP rezultatul procesului de consultare a pieței**, dar nu mai târziu de momentul inițierii procedurii de atribuire.

Proceduri de atribuire

- a) licitația deschisă;
- b) licitația restrânsă;
- c) negocierea competitivă;
- d) dialogul competitiv;
- e) parteneriatul pentru inovare;
- f) negocierea fără publicare prealabilă;
- g) concursul de soluții;
- h) procedura de atribuire aplicabilă în cazul serviciilor sociale și al altor servicii specifice;
- i) procedura simplificată.

Alegerea procedurii de atribuire

- **art. 7 din Legea 98/2016:**
- “(1) Procedurile de atribuire reglementate de prezenta lege se aplică în cazul atribuirii contractelor de achiziție publică/acordurilor-cadru a căror valoare estimată, fără TVA, este egală sau mai mare decât următoarele praguri valorice:
 - a) 23.227.215 lei, pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru de lucrări;
 - b) 600.129 lei, pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru de produse și de servicii;
 - c) 3.334.050 lei, pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru de servicii care au ca obiect servicii sociale și alte servicii specifice, prevăzute în anexa nr. 2.
- (2) Autoritatea contractantă atribuie contractele de achiziție publică/acordurile-cadru și organizează concursurile de soluții care privesc achiziții publice a căror valoare estimată este mai mică decât pragurile corespunzătoare prevăzute la alin. (1) prin aplicarea unei proceduri simplificate, cu respectarea principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2).”

Alegerea procedurii de atribuire

- Autoritatea contractantă nu are dreptul de a **diviza** contractul de achiziție publică în mai multe contracte distincte de valoare mai mică și nici de a utiliza metode de calcul care să conducă la o subevaluare a valorii estimate a contractului de achiziție publică, cu scopul de a evita aplicarea procedurilor de atribuire reglementate de lege.
- Pentru calculul valorii estimate trebuie luat în considerare **scopul atribuirii contractului**, respectiv **necesitățile** pe care urmează să le acopere efectuarea acelei achiziții la nivelul proiectului, urmând ca, în funcție de valoarea estimată, beneficiarul să determine procedura de atribuire a contractului de achiziție corespunzătoare prin comparare cu pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) și alin.(5) din Legea nr. 98/2016. **Pentru acoperirea aceleiași necesități în cadrul proiectului valoarea estimată a serviciilor/echipamentelor/lucrarilor se cumulează.**
- Se va justifica la nivelul strategiei de contractare circumstanțele specifice care au determinat alegerea tipului de procedura.
- **Strategia de contractare** este un document al fiecărei achiziții cu o valoare estimată egală sau mai mare decât pragurile valorice stabilite la art. 7 alin. (5) din Lege (132.519,00 lei), inițiată de autoritatea contractantă și este obiect de evaluare a ANAP, odată cu documentația de atribuire.

Alegerea procedurii de atribuire

- Prin intermediul strategiei de contractare se documentează deciziile din etapa de planificare/pregătire a achiziției în legătură cu:
 - a) relația dintre obiectul, constrângerile asociate și complexitatea contractului, pe de o parte, și resursele disponibile la nivel de autoritate contractantă pentru derularea activităților din etapele procesului de achiziție publică, pe de altă parte;
 - b) procedura de atribuire aleasă, precum și modalitățile speciale de atribuire a contractului de achiziție publică asociate, dacă este cazul;
 - c) tipul de contract propus și modalitatea de implementare a acestuia;
 - d) mecanismele de plată în cadrul contractului, alocarea riscurilor în cadrul acestuia, măsuri de gestionare a acestora, stabilirea penalităților pentru neindeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a obligațiilor contractuale;
 - e) justificările privind determinarea valorii estimate a contractului/acordului-cadru, precum și orice alte elemente legate de obținerea de beneficii pentru autoritatea contractantă și/sau îndeplinirea obiectivelor comunicate la nivelul sectorului administrației publice în care activează autoritatea contractantă;
 - f) justificările privind alegerea procedurii de atribuire în situațiile prevăzute la art. 69 alin. (2)-(5) din Lege și, după caz, decizia de a reduce termenele în condițiile legii, decizia de a nu utiliza împărțirea pe loturi, criteriile de calificare privind capacitatea și, după caz, criteriile de selecție, criteriul de atribuire și factorii de evaluare utilizați;
 - g) obiectivul din strategia locală/regională/natională de dezvoltare la a cărei realizare contribuie contractul/acordul-cadru respectiv, dacă este cazul;
- **Observație: Ghid privind STRATEGIA DE CONTRACTARE emis de ANAP. Nu se mai emit alte note justificative în cadrul procedurii.**

Termene cuprinse, între data transmiterii spre publicare a anunțului de participare și data limită de depunere a ofertelor

- Pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru a căror valoare estimată este egala sau mai mare decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, perioada de elaborare a ofertelor (între publicarea anunțului de participare în JOUE și data limita de depunere a ofertelor) este de minim **35 zile calendaristice**.
- Pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru a căror valoare estimată este egala sau mai mare decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 98/2016 și a fost transmis spre publicare un **anunț de intenție**, perioada de elaborare a ofertelor (între publicarea anunțului de participare în JOUE și SEAP și data limita de depunere a ofertelor) este de minim **15 zile calendaristice**.
- Pentru contractele de achiziție publică/acordurile-cadru a căror valoare estimată este mai mică decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) din legea nr. 98/2016 și care se desfășoară prin procedură simplificată într-o singură etapă, perioada de elaborare a ofertelor (între publicarea anunțului de participare și data limita de depunere a ofertelor) este de minim:
 - a) **10 zile**, în cazul în care se are în vedere atribuirea unui contract de achiziție publică de servicii sau produse;
 - b) **6 zile**, în cazul în care se are în vedere atribuirea unui contract de achiziție publică de produse de complexitate redusă)

Termene cuprinse, între data transmiterii spre publicare a anunțului de participare și data limită de depunere a ofertelor

- Reducerea de termene ca urmare a publicării unui **anunț de intenție** se aplică numai dacă se îndeplinesc în mod cumulativ următoarele condiții:
 - a) anunțul de intenție a inclus **toate informațiile necesare pentru anunțul de participare**, în măsura în care informațiile respective erau disponibile în momentul publicării anunțului de intenție;
 - b) anunțul de intenție a fost transmis spre publicare cu o perioadă cuprinsă între **35 de zile și 12 luni** înainte de data transmiterii anunțului de participare.

Procedurile ce se desfășoară în două sau mai multe etape

- Licitația Restrânsă - a se vedea prevederile art.76-art.79 din Legea 98/2016 cu completările și modificările ulterioare,
- Dialog competitiv - a se vedea prevederile art.86- art.94 din Legea 98/2016 cu completările și modificările ulterioare,
- Negociere competitivă - a se vedea prevederile art.80 - art.85 din Legea 98/2016 cu completările și modificările ulterioare,
- Procedură simplificată-- a se vedea prevederile art.113 din Legea 98/2016 cu completările și modificările ulterioare.

Procedura de atribuire

- Procedura de atribuire se aplică prin **mijloace electronice** în SEAP.
- Operatorul economic are obligația de a transmite oferta și DUAE în format electronic și numai până la data și ora-limită de depunere a ofertelor prevăzute în anunțul de participare, semnate cu **semnatură electronică extinsă**, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat în condițiile legi.
- **DUAE** reprezintă documentul unic de achiziții european furnizat în format electronic prin utilizarea formatului standard stabilit de Comisia Europeană, constând în declarația pe propria răspundere a operatorului economic cu privire la îndeplinirea criteriilor de calificare și selecție.
- Documentele justificative care dovedesc cele susținute în DUAE se vor solicita doar **oferantului clasat pe primul loc**, ulterior parcurgerii fazelor de verificare a propunerii tehnice și propunerii financiare.

Procedura de atribuire

- Conform Notificării ANAP 258/2017 odată cu depunerea DUAЕ se va solicita depunerea **acordurilor de subcontractare/asociere și angajamentului ferm** al terțului susținător.
- Subcontractantul, terțul susținător și asociatul (în cazul în care ofertantul este o asocierе conform art.53 din Legea 98/2016) participant la procedura de atribuire **va completa un DUAЕ separat**, semnat cu semnatură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat în condițiile legi.
- Odată cu depunerea DUAЕ se va solicita depunerea **garanției de participare** în SEAP prin oricare dintre modalitățile prevăzută de art. 36 din HG 395/2016.
- Eventualele neconcordanțe cu privire la îndeplinirea condițiilor de formă ale garanției de participare, inclusiv cele privind quantumul și valabilitatea, se vor clarifica de către comisia de evaluare cu ofertanții în maximum 3 zile lucrătoare de la data-limita de depunere a ofertelor, sub sancțiunea respingerii ofertei ca inacceptabilă.
- **Atenție:** nu se va solicita depunerea garanției de participare în original.
- **Recomandare:** odată cu depunerea DUAЕ se va solicita depunerea inclusiv a Declarației privind evitarea conflictului de interese potrivit art. 59 și 60, respectiv respectarea prevederilor art. 61 din Legea 98/2016.

Reguli de publicitate și transparență

- Autoritatea contractantă are obligația de a răspunde în mod clar și complet, cât mai repede posibil, la orice solicitare de clarificări sau informații suplimentare, într-o perioadă care nu trebuie să depășească, de regulă, **3 zile lucrătoare** de la primirea unei astfel de solicitări din partea unui operator economic, conform art.160 alin 2 din Legea nr. 98/2016. (**Atenție: prin răspunsul la clarificări nu trebuie să se modifice elementele publicate în cadrul anunțului de participare, situație care implică un anunț de tip erată**)
- În măsura în care solicitările de clarificări sau informații suplimentare au fost adresate în timp util, răspunsul autorității contractante la aceste solicitări trebuie să fie transmis cu **cel puțin 6 zile, respectiv 4 zile în situațiile de urgență** demonstrate în mod corespunzător de autoritatea contractantă, înainte de termenul stabilit pentru depunerea ofertelor.
- Pentru **procedura simplificată** răspunsul la solicitările de clarificări privind documentația de atribuire se va face într-o perioadă care nu trebuie să depășească, de regulă, **2 zile lucrătoare** de la primirea unei astfel de solicitări din partea operatorului economic.

Reguli de publicitate si transparentă

- În cazul în care, după publicarea unui anunț, intervin anumite modificări față de informațiile deja publicate, autoritatea contractantă are obligația de a transmite spre publicare un **anunț de tip erată** la anunțul inițial (în SEAP și JOUE, după caz), care trebuie să fie publicată nu mai târziu de **3 zile lucrătoare** înainte de data stabilită pentru depunerea ofertelor.
- Autoritatea contractantă are obligația de a **prelungi termenul-limită de depunere a ofertelor** în cazul în care modificările aduse conduc la ajustări/completări ale specificațiilor tehnice care presupun timp suplimentar pentru reacția potențialilor ofertanți, cu excepția modificărilor substanțiale care conduc la anularea procedurii de atribuire deoarece:
 - a) afectează atât de mult elementele ce descriu contextul achiziției publice încât au ca efect schimbarea indicatorilor principali ce caracterizează rezultatul contractului ce urmează să fie atribuit, fapt ce afectează nivelul de competiție sau schimbă piața de profil la care se adresează;
 - b) conduc la modificări substanțiale a criteriilor de calificare și selecție, în sensul extinderii nivelului acestora sau introducerii unor noi, fapt ce determină restrângerea competiției sau favorizarea unor anumiți operatori economici

Criteria de calificare și selecție

- Trebuie să existe **corelare între informațiile cuprinse în Anunțul de participare/ Strategia de contractare/Documentația de atribuire - Fișa de date** (art.30 alin.(4) din HG 395/2016). În cazul în care în Fișa de date sau în caietul de sarcini sunt cuprinse criterii de calificare suplimentare în raport cu conținutul anunțului, se va interpreta ca o încălcare a principiului transparenței.
- Potrivit prevederilor art. 31 (1) din HG 395/2016 :”Autoritatea contractantă **nu are dreptul de a restricționa** participarea la procedura de atribuire a contractului de achiziție publică prin introducerea unor criteriile minime de calificare, care:
 - a) nu prezintă relevanță în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție publică ce urmează să fie atribuit;
 - b) sunt disproporționate în raport cu natura și complexitatea contractului de achiziție publică ce urmează a fi atribuit”.

Criteriile de calificare și selecție

- Criteriile de calificare și selecție trebuie să fie diferite de factorii de evaluare din cadrul criteriului de atribuire (atunci când criteriul de atribuire este altul decât „prețul cel mai mic”)
- Dacă autoritatea contractantă decide să solicite criterii de calificare și selecție în cadrul **procedurii simplificate**, aceasta poate solicita doar cerințe privind:
 - a) motive de excludere (art.164, 165, 167 din Legea 98/2016)
 - b) capacitatea de exercitare a activității profesionale (art. 173 din Legea 98/2016);
 - c) experiența similară (art. 179 lit. a) și b) din Legea 98/2016)
- În cazul aplicării procedurii simplificate, operatorul economic poate să invoce susținerea unui/unor terț/terți pentru maximum 50% din cerința ce a fost stabilită în ceea ce privește experiența similară.
- **Recomandare:** a se consulta Instrucțiunea nr. 2/2017 emisă de ANAP care redă anumite îndrumări pentru stabilirea a cerințelor privind capacitatea tehnică și profesională de către autoritatea contractantă în documentația de atribuire.

Criteria de calificare și selecție

- **Criteria de calificare și selecție considerate restrictive:**
- lichiditate generală peste 100%; solvabilitate mai mare de 30%;
- solicitarea de documente de calificare subcontractanților;
- procentul maxim de subcontractare de 30%/ 40% sau nu se acceptă subcontractarea.
- experiența similară identică cu obiectul contractului;
- număr fix de contracte/ recomandări pentru dovedirea experienței similare;
- experiență similară de o anumită valoare prin cumularea a maxim 2/3 contracte;
- nepermiterea constituirii garanției de participare și a garanției de bună execuție prin toate metodele posibile conform prevederilor HG 395/2016;
- 20 ani de experiență specifică în domeniul contractului pentru experții care vor fi responsabili de îndeplinirea contractului;
- bilanț pozitiv;
- persoanele cheie propuse pentru îndeplinirea contractului să fie obligatoriu angajați ai ofertantului sau liderului de asociere;
- deschiderea sediului permanent în România;
- experiența similară prin contracte finanțate din fonduri nerambursabile UE;
- deschiderea unui punct de lucru în orașul în care este implementat proiectul;
- autorizații emise de ISC pt dirigenții de șantier fără mențiunea "sau echivalent";

Criteria de calificare și selecție

- **Criteria de calificare și selecție considerate restrictive:**
- constituirea de asigurări de răspundere civilă în mod nejustificat;
- responsabili tehnici cu execuția (RTE) atestați de MDRT
- certificări eliberate de ISCIR, ANRE, AFER sau alte instituții ale statului român fără mențiunea "sau echivalent";
- legalizarea, în mod nejustificat, a asocierii participante la procedură;
- experiență similară de valoare mai mare decât valoarea estimată a achiziției;
- cifră de afaceri mai mare decât dublul valorii estimate a contractului de achiziție;
- **Atenție:** impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive se penalizează cu aplicarea unei reduceri procentuale între 5%-25% în conformitate cu prevederile pct. 9 și 10 - Anunțul de participare și documentația de atribuire, partea 1 din HG 519/2014.

Criteria de atribuire

- pretul cel mai scazut;
 - costul cel mai scazut;
 - cel mai bun raport calitate-pret;
 - cel mai bun raport calitate-cost
-
- Autoritatea contractantă v-a **justifica** la nivelul Strategiei de contractare alegerea fiecărui factor de evaluare și ponderea aferentă, precizând avantajul real și evident pe care îl poate obține prin utilizarea fiecărui factor (atunci când criteriul de atribuire este altul decât „prețul cel mai mic”).
 - În cazul procedurilor pe loturi autoritatea contractantă poate stabili criterii de atribuire separate și diferite pentru fiecare lot în parte.
 - În aplicarea prevederilor art. 187 alin. (8) și (9) din Legea 98/2016, în cazul contractelor de servicii având ca obiect prestații intelectuale, de natura celor de consultanță/asistență tehnică, elaborare studii, proiectare, supervizare sau altele asemenea, aferente unor **proiecte de complexitate ridicată**, criteriul de atribuire este „cel mai bun raport calitate-pret” sau „cel mai bun raport calitate-cost”, iar ponderea alocată factorului preț nu poate fi mai mare de 40%.
 - ANAP prin intermediul Instrucțiunii nr. 1/2017 a emis anumite îndrumări privind utilizarea aspectelor privind organizarea, calificarea și experiența profesională ale experților-cheie ca factori de evaluare a ofertelor.

Stabilirea ofertei câștigătoare

- În evaluarea ofertelor trebuie aplicate criteriile de calificare și selecție prevăzute la nivelul anunțului (**Atenție: Criteriile de calificare și selecție nu pot fi modificate în faza de selecție a ofertantului câștigător**).
- Autoritățile contractante au obligația să acorde operatorilor economici un **tratament egal și nediscriminatoriu** și să acționeze într-o manieră transparentă și proporțională.
- Oferta declarată câștigătoare trebuie să îndeplinească toate criteriile de calificare și selecție impuse prin documentația de atribuire, respectiv cerințele caietului de sarcini.
- **Atenție: desemnarea unei oferte neconforme sau inacceptabile ca fiind câștigătoare se penalizează cu aplicarea unei reduceri procentuale între 5%-25% în conformitate cu prevederile pct. 4-Evaluarea ofertelor, partea 1 din HG 519/2014.**
- Oferta câștigătoare va fi stabilită pe baza aplicării criteriului de atribuire prevăzut în anunțul de participare.
- Punctajul acordat fiecărei oferte din cadrul procedurii trebuie să fie justificat. În acest sens se pot întocmi grile de evaluare individuale de fiecare membru al comisiei de evaluare în parte.

Stabilirea ofertei câștigătoare

- În situația în care justificarea punctajului acordat fiecărei oferte nu este suficient de clară/este lipsită de transparență sau este inexistentă se vor aplica reduceri procentuale între 5%-25% în conformitate cu prevederile pct. 4-Evaluarea ofertelor, partea 1 din HG 519/2014.
- Pe parcursul evaluării ofertelor, **nu se pot aduce modificări asupra conținutului propunerii tehnice sau propunerii financiare**, cu excepția corectării eventualelor vicii de formă/abateri tehnice minore/erori aritmetice.
- În cazul unei oferte care are un **preț sau cost aparent neobișnuit de scăzut** în raport cu lucrările, produsele sau serviciile care constituie obiectul contractului de achiziție publică/acordului-cadru care urmează a fi atribuit/încheiat, autoritatea contractantă are obligația de a solicita ofertantului care a depus o astfel de ofertă clarificări cu privire la prețul sau costul propus (art. 210 din Legea 98/2016).

Stabilirea ofertei câștigătoare

- Verificarea privind prețul neobișnuit de scăzut se face prin raportare la prețurile pieței, utilizându-se ca referință în acest sens informații cum ar fi buletine statistice, sau cotații ale burselor de mărfuri (art.136 (1) din HG 395/2016).
- Explicațiile aduse de ofertant vor fi însoțite de dovezi concludente / documente privind prețurile ce pot fi obținute de la furnizori, situația stocurilor de materii prime și materiale, modul de organizare și metodele utilizate în cadrul procesului de lucru, nivelul de salarizare al personalului ofertantului, performanțele și costurile implicate de anumite utilaje sau echipamente de lucru.
- În cazul în care ofertantul nu prezintă comisiei de evaluare informațiile și/sau documentele solicitate sau acestea nu justifică în mod corespunzător nivelul scăzut al prețului sau al costurilor propuse, oferta va fi considerată inacceptabilă.

Stabilirea ofertei câștigătoare

- În urma finalizării fiecăreia dintre fazele de verificare (DUAE, ofertă tehnică, ofertă financiară, documente suport în susținerea DUAE) autoritatea contractantă **comunică** fiecăruui ofertant ce a fost respins motivele care au stat la baza acestei decizii, iar celorlalți faptul că se trece la faza următoare de verificare.
- Comisia de evaluare are obligația, în urma finalizării fiecăreia dintre fazele de verificare să introducă în SEAP rezultatul **admis/respins**. (art. 65 din HG 395/2016).
- Autoritatea contractantă stabilește oferta câștigătoare în termen de maximum 25 de zile de la data-limită de depunere a ofertelor. Prin excepție, în cazuri temeinic justificate, poate prelungi aceasta perioadă. Prelungirea perioadei de evaluare se aduce la cunoștință operatorilor economici implicați în procedură în termen de maximum două zile (art.214 din Legea 98/2016).

Raportului procedurii de atribuire

- Raportului procedurii de atribuire se va realiza în conformitate cu art. 216 din Legea 98/2016.
- **Raportul procedurii se introduce în SEAP** în secțiunile specifice disponibile în sistemul informatic, semnat cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditată (art.66 din HG 395/2016).
- După aprobarea raportului procedurii de atribuire, autoritatea contractantă are obligația **informării ofertanților** cu privire la rezultatul procedurii, nu mai târziu de **5 zile** de la emiterea deciziilor respective. Comunicarea privind rezultatul procedurii se va realiza în conformitate cu prevederile art. 215 alin.(2) din Legea 98/2016.

Contractul de achiziție

- Contractul de achiziție publică se va semna pe baza propunerilor tehnice și financiare cuprinse în oferta declarată câștigătoare. Prin contractul de achiziție publică nu se pot aduce modificări ofertei câștigătoare.
- Contractul de achiziție trebuie să respecte formatul din documentația de atribuire.
- Contractul de achiziție publică va fi însoțit de Contractul de asociere/subcontractare.
- Subcontractarea se va realiza cu respectarea prevederilor art 218-220 din Legea 98/2016, respectiv art. 150-161 din HG 395/2016.
- Contractul de achiziție publică va fi însoțit de garanția de bună execuție constituită conform prevederilor din documentația de atribuire și contract.

Contractul de achiziție

•Contractul de achiziție publică se va semna cu respectarea termenelor de așteptare, privind procedura de notificare prealabilă (art.6 alin.(1) din Legea 101/2016):

- a) 10 zile, începând cu ziua următoare luării la cunoștință despre actul autorității contractante considerat nelegal, în cazul în care valoarea estimată a procedurii de achiziție publică sau de concesiune este egală sau mai mare decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin.(1) din Legea 98/2016;
- a) 5 zile, începând cu ziua următoare luării la cunoștință despre actul autorității contractante considerat nelegal, în cazul în care valoarea estimată a procedurii de achiziție publică sau de concesiune este mai mică decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin.(1) din Legea 98/2016.

•În măsura în care au fost depuse contestații pe parcursul procedurii de atribuire, contractul de achiziție publică se va încheia după comunicarea deciziei CNSC.

Anunțul de atribuire

- Anunțul de atribuire va fi întocmit folosindu-se datele menționate în Raportul de atribuire și va fi publicat în SEAP și JOUE în termen de **30 de zile** de la data:
 - a) încheierii contractului de achiziție publică/acordului-cadru în urma finalizării procedurii de atribuire;
 - b) finalizării unui concurs de soluții prin stabilirea concurentului câștigător;
 - c) atribuirii unui contract de achiziție publică printr-un sistem dinamic de achiziții;
 - d) închiderii unui sistem dinamic de achiziții
- **Atenție:** în cazul procedurii simplificate anunțul de atribuire va fi publicat în SEAP în termen de **15 zile** de la data încheierii contractului de achiziție publică/acordului-cadru.
- Dosarul achiziției va fi transmis la OI ADR Centru în copie într-un singur exemplar, însoțit de un CD ce va conține dosarul achiziției scanat. Pe toate documentele dosarului de achiziție beneficiarul va aplica mențiunea „Conform cu originalul” și se va semna pentru conformitate. Copia electronică se va realiza după înscrierea mențiunii „Conform cu originalul”.
- Dosarul achiziției trebuie să cuprindă documentele întocmite/primate de autoritatea contractantă în cadrul procedurii de atribuire, potrivit prevederilor art. 148 din HG 395/2016 și Instrucțiunii AM POR nr. 42/2017.
- Dosarul achiziției trebuie numerotat și opisat. OI/AM pot returna dosarul achiziției în cazul în care beneficiarul nu răspunde în termen la solicitările de clarificări sau dosarul nu cuprinde un opis al documentelor sau nu este numerotat.

Evitarea conflictului de interese

- Comisia de evaluare și experții cooptați au obligația de a semna pe propria răspundere o **declarație de confidențialitate și imparțialitate** prin care se angajează să respecte prevederile art. 129 din HG 395/2016 și prin care confirmă că nu se află într-o situație care implică existența unui conflict de interese. Persoanele care constituie comisia de evaluare nu trebuie să fie în **relații de subordonare ierarhică** unele față de altele, în măsura în care structura organizatorică permite acest lucru.
- art. 129 din HG 395/2016:

“(1) Pe parcursul desfășurării procesului de evaluare, membrii comisiei de evaluare și experții cooptați au obligația de a păstra confidențialitatea asupra conținutului ofertelor/solicitațiilor de participare, precum și asupra oricăror alte informații prezentate de către candidați/ofertanți în procedura de atribuire.

(2) Încălcare angajamentelor referitoare la confidențialitate se sancționează conform legii.

... (4) Membrii comisiei de evaluare și experții externi cooptați au obligația de a respecta regulile de evitare a conflictului de interese prevăzute în cap. II secțiunea a 4-a din Lege”.

Evitarea conflictului de interese

- Art. 60 din Legea 98/2016:

“(1) Reprezinta situatii potential generatoare de conflict de interese orice situatii care ar putea duce la aparitia unui conflict de interese in sensul art. 59, cum ar fi urmatoarele, reglementate cu titlu exemplificativ:

- a) participarea in procesul de verificare/evaluare a solicitarilor de participare/ofertelor a persoanelor care detin parti sociale, parti de interes, actiuni din capitalul subscris al unuia dintre ofertanti/candidati, terti sustinatori sau subcontractanti propusi ori a persoanelor care fac parte din consiliul de administratie/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanti/candidati, terti sustinatori ori subcontractanti propusi;
- b) participarea in procesul de verificare/evaluare a solicitarilor de participare/ofertelor a unei persoane care este sot/sotie, ruda sau afin, pana la gradul al doilea inclusiv, cu persoane care fac parte din consiliul de administratie/organul de conducere sau de supervizare a unuia dintre ofertanti/candidati, terti sustinatori ori subcontractanti propusi;
- c) participarea in procesul de verificare/evaluare a solicitarilor de participare/ofertelor a unei persoane despre care se constata sau cu privire la care exista indicii rezonabile/informatii concrete ca poate avea, direct ori indirect, un interes personal, financiar, economic sau de alta natura, ori se afla intr-o alta situatie de natura sa ii afecteze independenta si impartialitatea pe parcursul procesului de evaluare;
- d) situatia in care ofertantul individual/ofertantul asociat/candidatul/subcontractantul propus/tertul sustinator are drept membri in cadrul consiliului de administratie/organului de conducere sau de supervizare si/sau are actionari ori asociati semnificativi persoane care sunt sot/sotie, ruda sau afin pana la gradul al doilea inclusiv ori care se afla in relatii comerciale cu persoane cu functii de decizie in cadrul autoritatii contractante sau al furnizorului de servicii de achizitie implicat in procedura de atribuire;

Evitarea conflictului de interese

- e) situația în care ofertantul/candidatul a nominalizat printre principalele persoane desemnate pentru executarea contractului persoane care sunt sot/sotie, ruda sau afin până la gradul al doilea inclusiv ori care se află în relații comerciale cu persoane cu funcții de decizie în cadrul autorității contractante sau al furnizorului de servicii de achiziție implicat în procedura de atribuire.
- (2) În sensul dispozițiilor alin. (1) lit. d), prin actionar sau asociat semnificativ se înțelege persoana care exercită drepturi aferente unor acțiuni care, cumulate, reprezintă cel puțin 10% din capitalul social sau îi conferă detinatorului cel puțin 10% din totalul drepturilor de vot în adunarea generală.”
- Dacă observatorii ANAP au identificat un potențial conflict de interese autoritatea contractantă va implementa măsurile necesare pentru remedierea situației. Dacă măsurile nu s-au implementat se va întocmi o suspiciune de neregulă cu privire la conflictul de interese.
- **Atenție!**
- OI și AM POR va monitoriza evitarea conflictului de interese pe toată perioada de implementare a proiectului.
- În acest sens toți beneficiarii au obligativitatea notificării OI și AM POR , potrivit Instrucțiunii AM POR nr. 42/2017, în situațiile în care apar modificări ale personalului implicat în atribuirea și derularea contractului comercial, atât la nivelul beneficiarilor cât și al contractorilor și subcontractorilor.

Modificarea Contractului de achiziție publică

- Modificarea contractului inițial în **favoarea contractorului** (inclusiv modificarea ofertei ulterior atribuirii contractului, modificarea componentei echipei de experti/subcontractorilor fara respectarea conditiile de atribuire a contractului) poate conduce **suspiciuni de fraudă/conflict de interese.**
- **Atenție:** Acordarea unor sume în **avans** contractorului (prin contractul semnat sau printr-un act adițional la acel contract) în condițiile în care prin documentația de atribuire sau modelul de contract atașat documentației nu a fost prevăzută această posibilitate, este considerată o modificare în favoarea contractorului.
- **Art. 221 din Legea 98/2016:**

“(1) Contractele de achiziție publică/acordurile-cadru pot fi modificate, fără organizarea unei noi proceduri de atribuire, în următoarele situații:

 - a) atunci când modificările, indiferent dacă sunt sau nu sunt evaluabile în bani și indiferent de valoarea acestora, au fost prevăzute în documentele achiziției inițiale sub forma unor clauze de revizuire clare, precise și fără echivoc, care pot include clauze de revizuire a prețului sau orice alte opțiuni;
 - b) atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:
 - (i) devine necesară achiziționarea de la contractantul inițial a unor produse, servicii sau lucrări suplimentare care nu au fost incluse în contractul inițial, dar care au devenit strict necesare în vederea îndeplinirii acestuia;
 - (ii) schimbarea contractantului este imposibilă;
 - (iii) orice majorare a prețului contractului reprezentând valoarea produselor/serviciilor/lucrărilor suplimentare nu va depăși 50% din valoarea contractului inițial;

Modificarea Contractului de achiziție publică

c) atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

(i) modificarea a devenit necesară în urma unor circumstanțe pe care o autoritate contractantă care acționează cu diligență nu ar fi putut să le prevadă;

(ii) modificarea nu afectează caracterul general al contractului;

(iii) creșterea prețului nu depășește 50% din valoarea contractului de achiziție publică/acordului-cadru inițial;

d) atunci când contractantul cu care autoritatea contractantă a încheiat inițial contractul de achiziție publică/acordul-cadru este înlocuit de un nou contractant, în una dintre următoarele situații:

(i) ca urmare a unei clauze de revizuire sau a unei opțiuni stabilite de autoritatea contractantă potrivit lit. a) și alin. (2);

(ii) drepturile și obligațiile contractantului inițial rezultate din contractul de achiziție publică/acordul-cadru sunt preluate, ca urmare a unei succesiuni universale sau cu titlu universal în cadrul unui proces de reorganizare, inclusiv prin fuziune sau divizare, de către un alt operator economic care îndeplinește criteriile de calificare și selecție stabilite inițial, cu condiția ca această modificare să nu presupună alte modificări substanțiale ale contractului de achiziție publică/acordului-cadru și să nu se realizeze cu scopul de a eluda aplicarea procedurilor de atribuire prevăzute de prezenta lege;

(iii) la încetarea anticipată a contractului de achiziție publică/acordului-cadru, contractantul principal cedează autorității contractante contractele încheiate cu subcontractanții acestuia, ca urmare a unei clauze de revizuire sau a unei opțiuni stabilite de autoritatea contractantă potrivit lit. a)

Modificarea Contractului de achiziție publică

e) atunci când modificările, indiferent de valoarea lor, nu sunt substanțiale;

f) atunci când sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

(i) valoarea modificării este mai mică decât pragurile corespunzătoare prevăzute la art. 7 alin. (1);

(ii) valoarea modificării este mai mică decât 10% din prețul contractului de achiziție publică/acordului-cadru inițial, în cazul contractelor de achiziție publică de servicii sau de produse, sau mai mică decât 15% din prețul contractului de achiziție publică/acordului-cadru inițial, în cazul contractelor de achiziție publică de lucrări.”

- **Art. 221 din Legea 98/2016:**

“(7) O modificare a unui contract de achiziție publică/acord-cadru pe perioada de valabilitate este considerată **modificare substanțială** în sensul alin. (1) lit. e) atunci când este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele condiții:

a) modificarea introduce condiții care, dacă ar fi fost incluse în procedura de atribuire inițială, ar fi permis selecția altor candidați decât cei selectați inițial sau acceptarea unei alte oferte decât cea acceptată inițial sau ar fi atras și alți participanți la procedura de atribuire;

b) modificarea schimbă echilibrul economic al contractului de achiziție publică/acordului-cadru în favoarea contractantului într-un mod care nu a fost prevăzut în contractul de achiziție publică/acordul-cadru inițial;

c) modificarea extinde în mod considerabil obiectul contractului de achiziție publică/acordului-cadru;

d) un nou contractant înlocuiește contractantul inițial, în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (11).”

Modificarea Contractului de achiziție publică

- **Înlocuirea personalului de specialitate** nominalizat pentru îndeplinirea contractului se realizează numai cu acceptul autorității contractante, și nu reprezintă o **modificare substanțială**, așa cum este aceasta definită în art. 221 din Lege, decât în următoarele situații:
 - a) noul personal de specialitate nominalizat pentru îndeplinirea contractului **nu îndeplinește cel puțin criteriile de calificare/selecție** prevăzute în cadrul documentației de atribuire;
 - b) noul personal de specialitate nominalizat pentru îndeplinirea contractului **nu obține cel puțin același punctaj** ca personalul propus la momentul aplicării factorilor de evaluare.
- Contractantul are obligația de a transmite pentru noul personal documentele solicitate prin documentația de atribuire fie în vederea demonstrării îndeplinirii criteriilor de calificare/selecție stabilite, fie în vederea calculării punctajului aferent factorilor de evaluare (art.162 din HG 395/2016).

Modificarea Contractului de achiziție publică

- Orice modificare substanțială a condițiilor contractului inițial este asimilată unui nou contract care trebuie supus unei noi proceduri de atribuire, pentru a se evita afectarea condițiilor inițiale ale competiției. Condițiile inițiale ale competiției nu se referă doar la preț, ci și la alte elemente, cum ar fi caracteristicile produselor/serviciilor/lucrărilor achiziționate, volumul lucrărilor, durata acestora, procesul tehnologic, care duc la modificarea indicatorilor performanță și calitate, respectiv indicatori de rezultat.
- O modificare substanțială a contractului în raport cu documentația de atribuire atrage sancțiunea aplicării unei reduceri procentuale de **25%** din valoarea contractului, la care se adaugă valoarea suplimentară a actului adițional care determină modificarea substanțială, în conformitate cu pct. 1-Implementarea contractului, partea 1 din HG 519/2014.
- **Recomandare:** consultarea Instrucțiunii 3/2017 emisă de ANAP în 8 august 2017 privind modificările contractului de achiziție publică/contractului de achiziție sectorială/acordului-cadru și încadrarea acestor modificări ca fiind substanțiale sau nesubstanțiale.

Achiziția directă

- Autoritatea contractantă are dreptul de a achiziționa direct produse, servicii sau lucrări, în măsura în care valoarea estimată a achiziției, fără TVA, este mai mică decât 132.519 lei pentru achiziția produse și servicii, respectiv 441.730 lei pentru achiziția de lucrări (art. 7 alin. (5) din Legea 98/2016).
- SEAP pune la dispoziția autorităților contractante posibilitatea tehnică de a achiziționa direct, prin intermediul **catalogului electronic** publicat în SEAP, produse, servicii sau lucrări în limita pragului menționat anterior.
- În cazul în care autoritatea contractantă nu identifică în cadrul catalogului electronic produsul, serviciul sau lucrarea care îi poate satisface necesitatea sau constată că prețul postat de operatorii economici pentru obiectul achiziției este mai mare decât prețul pieței sau din motive tehnice imputabile SEAP nu este posibil accesul la catalogul electronic, atunci autoritatea contractantă poate realiza achiziția de la orice operator economic, elaborând în acest sens o **notă justificativă**.
- Achiziția directă se realizează pe bază de document justificativ.
- **Atenție:** nu este obligatoriu semnarea unui contract pentru achiziția directă.

Achiziția directă

- În situația în care achiziția directă se realizează de la orice operator economic, în baza unei note justificative, autoritatea contractantă transmite în SEAP o notificare cu privire la achiziția directă a cărei valoare depășește 13.000 lei, fără TVA, în cel mult 10 zile de la data primirii documentului justificativ ce stă la baza achiziției realizate.
- Autoritatea contractantă nu are dreptul de a achiziționa direct produse/servicii/lucrări similare a căror valoare estimată totală implică necesitatea aplicării procedurilor de atribuire reglementate de Legea 98/2016.
- **Atenție:** divizarea artificială a contractelor de lucrări/produse/servicii se penalizează cu aplicarea unei reduceri procentuale de **100%** în conformitate cu prevederile pct. 2-Anunțul de participare și documentația de atribuire, partea 1 din HG 519/2014.

Vă mulțumim!



Direcția OI POR 2014-2020
Departament Verificare Financiară

Tel: 0258/818616

Fax: 0258/818613

email: office@adrcentru.ro

web: www.regio-adrcentru.ro

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională
prin Programul Operațional Regional 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.